

RAKOROŠKA
REGIONALNA RAZVOJNA AGENCIJA ZA KOROŠKO

ZAVOD ZA GOZDOVE
SLOVENIJE

Občina Mislinja

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD ZA
REGIONALNI RAZVOJ

ZAVOD REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA VARNOST NARAVE

RIC
Razvojno informacijski center
Slovenska Bistrica

5. 8. 2020

Zadeva: izjava za medij Delo

Pomemben korak naprej pri prizadevanjih za vzdržen in sonaraven razvoj Pohorja

Odobreno evropsko sofinanciranje projekta »Pohorka« za izboljšanja stanja habitatov in zagotavljanja mirnih con na Pohorju

Prisotnost naravovarstveno pomembnih habitatnih tipov ter živalskih in rastlinskih vrst na Pohorju je posledica prepleta naravnih danosti in človekovih dejavnosti v preteklosti. Za območje Pohorja je značilna silikatna podlaga, visok delež gozdov (75 %) in gosto nadzemno vodno omrežje, ki ohranja številna prehodna in visoka barja. Tako je ta prostor prepoznan kot naravovarstveno pomembno območje na državni in evropski ravni. Med drugim spada tudi v vseevropsko omrežje **Natura 2000**.

Na slemenih so se ohranila specifična, vrstno bogata travišča z navadnim volkom na silikatnih tleh s številnimi prehodi v resave, ki se zaradi opuščanja rabe zaraščajo. Ekstenzivna travišča v nižjem gričevnatem pasu, ki so habitat varovanih in ogroženih vrst, pa so podvržena vse bolj intenzivnim rabam prostora. Grožnja in pritisk povečujejo stihijski razvoj in neuspešno upravljanje prostočasnih aktivnosti v naravi, še posebej vožnje z motornimi vozili, kar prispeva k fragmentaciji habitatov varovanih in ogroženih vrst. K temu prispevajo še slabo koordinirano upravljanje prostora, razdrobljeno sektorsko načrtovanje na državni ravni, odsotnost neposrednega nadzora v naravi in nezadostna ozaveščenost in informiranost obiskovalcev.

Po nekaj letih prizadevanj je akterjem iz treh razvojnih regij Pohorja, Koroške, Podravske in Savinjske, uspelo pridobiti sredstva Evropskega sklada za regionalni razvoj, s katerimi se nadaljujejo prizadevanja za vzdržen in sonaraven razvoj Pohorja. Služba Vlade RS za razvoj in kohezijsko politiko je izdala odločitev o finančni podpori projekta **»Vizija Pohorje 2030 – Izboljšanje stanja traviščnih, vodnih in manjšinskih gozdnih habitatov ter zagotavljanje mirnih con na Pohorju« - s kratkim imenom »Pohorka«**.

Projekt nadaljuje in nadgrajuje aktivnosti in dobre prakse že izvedenih projektov projektnih partnerjev na projektnem območju v preteklosti. Projekt naslavlja šest kvalifikacijskih habitatnih tipov in sedem kvalifikacijskih živalskih vrst v sklopih:

- ukrepi obnove habitatov vezanih na gozdne habitatne tipe (bukovi gozdovi, barjanski gozdovi, kisloljubni smrekovi gozdovi, javorovi gozdovi);
- ukrepi obnove habitatov vezanih na mokriščne habitatne tipe (aktivna visoka barja, prehodna barja);

Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj.

- ukrepi obnove habitatov vezanih na traviščne habitate (vrstno bogata travišča s prevladujočim navadnim volkom),
- ukrepi obnove življenjskega prostora naslovljenih vrst – alpski kozliček, veliki pupek, hribski urh, vejicati netopir, mali podkovnjak, divji petelin.

Med ukrepi je med drugim predvideno:

- izvajanje študij za izboljšanje poznavanja ciljnih vrst in habitatnih tipov in usmerjanje ukrepov; (predhodno je potrebno preveriti stanje posameznih vrst oz. habitatnih tipov – predvsem tistih, katerih stanje je neugodno oz. neznano (zato se pridobijo ustrezne študije poznavalcev posameznih vrst oz. habitatnih tipov, ki podrobno preverijo stanje terenu in predlagajo lokacije posameznih ukrepov na terenu).
- vzpostavitev mrež ekocelic z različnimi ukrepanji; (definicija ekocelic: **Ekocelice** so ožji deli gozdnega prostora, ki izboljšujejo njegovo pestrost in habitate vrst oziroma so pomembni za kritje, razmnoževanje in vzrejo mladičev v gozdu in ob gozdnem robu. Ekocelice se določijo zlasti v obliki mokrišč, nahajališč ogroženih rastlinskih vrst, habitatnega drevja in zatočišč. Podlaga za to je Pravilnik o varstvu gozdov Uradni list RS, št. 114/09).
- zaščita mladovij v gozdu; (mladovje je gozdarski termin in je razvojna faza gozda: mladovje obsega mlade razvojne stopnje sestoja gozda, ki niso pod zastorom starejšega drevja, do vključno letvenjaka (mladje + gošča + letvenjak), pri čemer je zgornja meja za letvenjak pod 10 cm srednjega premera dreves (merjeno na prsni višini) v vladajočem in sovladajočem položaju. Zaščita mladovja pomeni varstvo pred divjadjo: zaščito s premazi, posamezno zaščito s tulci in zaščitne ograje).
- izboljšanje struktur bistvenih delov v gozdnih, vodnih in travniških habitatih; (izboljšanje strukture pomeni: npr. na travniških habitatih odstranitev zaraščajočih dreves in grmičevja ali ohranjanje mejic ali ohranjanje mikrostruktur (npr. borovničevje zaradi pomembnosti ohranjanja borovničevega mnogooka (odlaganje jajčec) in divjega petelina (prehrana)), na mokriščih (npr. prehodna barja) ohranjanje podtalne vode z gradnjo lesenih pregrad na melioracijskih jarkih (gre za renaturacijo od človeka povzročeni motenj v preteklosti),...
- oblikovanje gozdnega roba in primernih struktur; gozdni rob na Pohorju je bivališče in prehranjevalni habitat številnih vrst (npr. divji petelin, ...), saj se z ustreznim prehodom npr. iz gozda v traviščne površine pojavijo vrste (npr. borovnica,...), ki pomenijo pomemben prehranjevalni habitat za živalske vrste).
- ukrepi pogodbenegega varstva ekstenzivnih travišč;
- vzpostavitev vodnih kotanj, postavitev lesenih pregrad na različnih lokacijah ter sanacija pregrade vodnega zadrževalnika Falskega tajhta; na mokriščih (npr. prehodna barja) ohranjanje podtalne vode z gradnjo lesenih pregrad na melioracijskih jarkih (gre za renaturacijo od človeka povzročeni motenj v preteklosti), pregrada Falskega tajhta je v okvari – s sanacijo se bo dvignil nivo vode.
- določitev in označitev mirnih con z nizom delavnic in vključevanjem deležnikov; gre za komunikacijo s strokovno in splošno javnostjo glede »območij miru«, ki so potrebne za zavarovane vrste (npr. divji petelin) in kako preusmeriti obiskovalce s teh območij na ustrezno obstoječo infrastrukturo (na pohodne poti, na ceste, ki nimajo prepovedi voženj v določenem časovnem obdobju).

Naložba sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj.

- sanacija (zmanjšanje erozije in teptanja izven poti) pohodnih poti ob Lovrenških jezerih in slovenske planinske poti na zahodnem Pohorju; (po vzoru iz prejšnjih projektnih aktivnosti se na območju barjanskih gozdov načrtuje sanacija »mokrih delov poti« z gradnjo brunčanih (lesenih) poti, ki obiskovalce usmerijo stran od občutljivih delov narave).
- pilotno izvajanje neposrednega nadzora v naravi; nadzor v naravi šepa, predvsem na območju Pohorja se pojavlja iz leta v leto več kršitev vožnje v naravnem okolju z eno in dvoslednimi vozili na motorni pogon (t.i. cross motorji, štirikolesniki, snežne sani), inšpekcijske službe in policija ukrepov nadzora na terenu bolj ali manj ne izvajata, bodisi zaradi pomanjkanja kadra bodisi zaradi drugih bolj interventnih zadev.
- dopolnitev in nadgradnja interpretacijskih vsebin Tematske pohodne poti Kope, Črnega jezera, Lovrenških jezer ter centrov za obiskovalce na Rogli, Kopah in Treh Kraljih. (V tem sklopu se namenljajo sredstva za komunikacijo naravovarstvenih vsebin Pohorja širši javnosti, ki na sodoben in všečen način predstavijo naravo in zgodovinski razvoj vpetosti človeka v to okolje).

Prijavitelj projekta:

- RRA Koroška, regionalna razvojna agencija za Koroško, d. o. o.

Projektne partnerji:

- Zavod Republike Slovenije za varstvo narave (ZRSVN)
- Zavod za gozdove Slovenije (ZGS)
- Občina Zreče
- Občina Mislinja
- Razvojno informacijski center Slovenska Bistrica

Območje izvajanja projekta: Koroška, Podravska in Savinjska razvojna regija

Obdobje trajanja projekta: september 2019 do junij 2023

Vrednost skupnih upravičenih stroškov: 2.182.741,55 Eur

Vrednost sofinanciranja iz Evropskega sklada za regionalni razvoj: 1.746.193,24 Eur

Vrednost sofinanciranja iz državnega proračuna: 436.548,31 Eur

Pripravila: Peter Zajc, peter.zajc@rra-koroska.si; Sebastjan Štruc, sebastjan.struc@zrsvn.si